

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Spis tento wegmenu paně v čyněny. wněmžto nyněyssych
no wowěrcuow neplna a necela. ano brž kusa wiera s mno
hymi a gystymi duowo [!] dy pisem swatych ...**

Lukas <von Prag>

Mladá Boleslav, 1527

Kapitel

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:obv:ha33-1-228727](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:obv:ha33-1-228727)

činie. a ti žádného rozdielu mezy sfigrau sobo
 ty a mezy pravdau a písny gegini nečynie.
 ale písny sfigurne soboty se osprawedlnuigij
 A nedeli zalidstau wěz a za wstawenie gegie
 magie. ič. A ztoho giste že proti pra
 wde soboty písma swata onij. nečele protini.
 ani odwodie odnie. ale kni k plnění wedau.
 Jakož giž dosti ssyroce ozameno:

o Patku:

Taťe druhý den panu křistu oddan gěz
 slowe Pateť. ne křwěcení tělesnému. ale křu
 paměti utrpenie. vnučení. smrti a wylitíe
 křwe podstaupenie pro wylkaupenie. dosti v
 činění. zaslauzenie y připrawenie pokrmu a
 napoge sprawedliwosti y milosti křwěcnému
 žiwotu. y k dani wčastnosti oddoha w křistu
 skrze ducha swateho wwnitřním žiwotu skz
 ze wietu y zať on wietu wswědomi dobrem y
 wnađegi. ič. y knasledowani obraza geho te
 penie y sšlepěgij geho: A otom apostol die k
 Silipensťym w iij. Ktere mi wěcy byly zysken
 ty domněl gsem se škoda u pro křysta. ič. A ni
 že. Abych w něm nalezě byl. nemage sive spra
 wedliwosti genž z zaťona gest. ale te genž zw
 ry gest křysta gežisse. Kteraz z boha gest spra

Abba pater, miserere Ecclesie
christe et libera populum tuum

wedliwost zwiery. kupoznani geho. a mócy
wzkrzissenim geho. a towarystwie utrpenie ge
ho připodobnen smrti geho. abych niť terať
poť al se s wzkrzissenim genž smrtwoych gest.
A opět i petr wiii. Kristus tpeľ nátele. y wy
tymž mysslenim odieni budte: A opět i Petr.
w ii. Kristus tpeľ zanas wam ostawio př
klad abyssie nasledowali slepěgij geho. iť.

A přte pamatce magie se modlitby spo
stem činiti. A y přto s dieť činenim a s chwa
lami zte milosti wkrystu stale y w včastnost
w obrazu smrti ypohřebu dane k nasledowa
ni. A ztoho prosby y swate žádosti zahoy
něyssie poznanie y včastnost danie y nasledo
wanie. A poněwadž to zdawnich časů
k tomu odwěrných vstaveno k dež zawedenie
nebylo y ostriehano kecti y k chwale bohu a
berankowi. a k potřebě wěrných y k powinno
sti gich bezmodlařstwi yginych nepravosti
A y ať ym rozumem a pročby to křistowo bře
meno a gho ge° mělo potupeno byti. leč snad
pro swobodu těla aby tudy přičyna obžerst
wie a bříchowě bohu dana byla. A křiz křy
stuwow aby se niť diež nedotykal. a w něm aby
chluby nebylo ale w těle pod zamyslem žť azy
lidskeho vstanowenie a swobody mylně° za

ce
HO
no
bis
ale
mens
y

Łona Ueb prwone křestiane pilni mnzoi to
ho dne wpamatce byli milugice zwiery křys
sta. tak je y některych diel zanechawali. yačo
laznij topenie. něktelij pranj statuo a gyny
wecij. gesso to se wsse nynie russie Atito ma
gierz napomocy tomu co wede kupanu Kry
stu y russie to tělesnau swobodau. neb riedcij
přwody pamatky teto s posty a smodlitbami
wpriemě nasledugij. než mnozij sameho obyče
ge bez wčastnosti křysta agnij ani toho ič

O Naboženstwi prziskutrieck wiery:

Skutkowee wiery gsau yačo s staupę
nie syna božieho snebe a przisstie geho. Wtę
lenie. Narozenie. Obrzezanie. Zgiewenie kras
lom Amezy tim mnozij skutkowee az dozraze
ni wmučeni y smrti y pohrebu. y wzkrisse
nie. nanebe wstaupenie. sešlanie ducha swateho.
trogice swate Ti wssychni skutkowee wwiere
gsau: Jakož die Dawid. Wssychni skutkowee
geho wwiere. totiž obecne čtenie swateho
A ti skutkowee magieswe pamatky apamato
wani byti magie: Jakož die w Zialnu Cij.
Pamatugte nadivne wěcy geho: A opet w

28
Zialmu Cr. Pamatku učinil divnych věch
swoych. milosřidny a litosřivny pan. pokřim dal
gest bogicym se. A magie y take swęcenie swe
die Dawid w Zialmu r. Cvi. Wyznamagte
se pamatce poswęcenie gich.

A ti skutk o
we wiery magi pamatowani y swęceni zřech
to přičin a potřeb byti. Nayprw prokaza
ni přimich přit aždem oblaštěně čtenie wiery z
rozřazani paně. Marek w r. vj. Gduce pow
šsem swěte k ažte čtenie wšsemu stwořenie. neb
čtenie swate gsau ti skutk owe prwotně. neb w
nich zalezie. Druhe k azati wnich tagemstwi
wiery a prawdy genž zalezie w přičinach a w
potřebach spasytelnych řech skutkuow: Ja
k ož apostol die k azatelom i k Tymoteowi iij
Magiece tagemstwie wiery w swědomi dob
rem. A opět i k Koryntom w ij. A Ilurwime
maudrost boži w tagemstwi skřitem. A opět k
Kollocensřym w j. Abych naplnil slovo bo
žie podle tagemstwie genž skřito odwěk uo řcijs

Tež prokazanie přimich přit laduow du
chowne prawdy wčastnosti wniti w duchu
w podobnosti wřs. Třetie pnabywani hoy
něyřsie znamosti y wčastnost. podle to^o wzge
we. r. xij. Kdo šřweditw gest osprawedlni se
wiece: A swaty Pawel i k Tesalonycensřym.

w iij. Jak ož gste priyali odnas ktera bysše
 měli choditi a libiti se bohu. tak abyssie chodi
 li rozmahagiece se wiece. Czwrtte propo
 winau pamiet w poklonie yrosłužbe a w na
 božestwi křestianskem. Podle toho w patych
 knihach Mozyssowych. w v. Panu bohu
 twemu klaneti se budeš a genu samemu slu
 žyti budeš. A křem skutkom a pamatkam
 přislussie pata wěz. pozýwanie duchownie
 gich werossie prawde gich: Jak ož pan ozna
 muge. Jan. w vj. a Apostol 1 k Koryntom.
 w v. Protož hodugme newot wasi starem zlo
 sti a neprawosti. ale w čystote přesnitž a pra
 wdy Prípravě pak křem hodom. potre
 bie swědomie dobreho. modliteb ypostuow
 a vprazdnění odpeče a prace selesne.

o Swatciach publych lidij

Troge gsau pamatky a swatkové lidij
 publych. Gedni gsau. onichž wiera čtenie
 swateho A druzij onichž na dege. A tretie o
 nichž domnění. Prwne gsau onichž
 wiera čtenie apisem swatych. gichž pamatka
 napomaha pamatce ywiere skutkom swichu
 gmenowanym. yať o pamatka panny marie
narození zvěstowanie průtoleni a gine

Tež apostoluw onichž wiera gest zečtenij
swatcho. Ti k wtworzeni wiery y k nasledo
wani prawdy magie swe w křystu paměti a
swěceni křowđelami mnohemu. onichž gřtota
skrže pana powědina. Lur aš w r. Radugte
se a weselte se neb gmena wasse napsana gsau
wnebesych. Giniť pak gsau onichž na de
ge. že gsutž w křystu sprawedliwój zwierý mu
čednictwie trpěli neb ctnostně žywi byli ku
přikladu a k nasledowani wiery. Jak ož apo
stol die k židom w rij. Pomněte napředlože
ne swe kterziž wam mluwili slowo božie. na
gichžto wychod patriče nasledugtež wiery.

A opět k židom. w rij. Magiece takowý
oblať swědkuw. nasledugtež wiery.

Trzetie pak swatij domnělij. gsau zrožlie
nych přičin. a podle toho y swatkowee gich.
bud žlidsteho wstaweni. neb zbazni lidstě na
gich dny. zwlašt diel potřebnych dělati pro
brom a nepočasye przinichž žywotowe negi
stij. diwowe. zaraťowee smýsslenie se wypřa
gij. A tudý swatosti gich domněle se wypra
wugie nazkazu wiery y swatosti y sprawed
liwosti prawe. a zwlašt ti rozmnoženi gsau
času antykřysta gehož przisťtie gest podle de
lanie satanowa wewšsie mocy w diwiech a

w zazraciech žiwych. i. c. 11 k Tesalony w ij.
 A těch a tak owych swatkowee nemeliby swē
 ceni byti. neb diwoowe a zazrakowee sami. zw
 lasst času antykrysta swateho nečinie. by pra
 wij byli. owšem žiwij. Těb pan die Matuš
 w xxiij. Mnozij powstanau sfalessnij proro
 cy a krystowe a swedau mnohe a wydadie z
 namenie welika a zazrak y. tak aby w blud v
 wedeni byli by to mozne bylo y wywoleni i c

A tak sami skutkowee božstij magij prwot
 ně zwuole božie pamatowani y swēceni byti

Ponich neb prinich wegmennu neb prokry
 sta ti onichž wiera gest Ponich ti onichž gi
 sta nađege bylaby knasledowani i c Az
 toho znamo byti ma. proč magi ty pamatky
 a swatkowee držani byti. a w yake prawde
 swēceni. že w křystu a prokřysta y w včastno
 sti křysta a pronasledowani křista. a prona
 sledowani těch genž w křystu bywše. poro
 lanim k swemu neb k lidskemu spasení. wtom
 wěrnij byli wtrpěliwosti až do smrti. a z nich
 boha chwalenie a w wiere posylenie. knasle
 dowani prawdy wtrpěliwosti:

A zase. wčem nemagi ty pamatky a swat
 kowe swēceni byti. Clayprw bez včastno
 sti křysta a beznasledowani wiery čtenie y za

22
kona vmluwy paně. sameho těla prazdnos
stij obyčegem a neprawdou. Ossem w hrzi
stiech a w marnostech a w bludiech. zwlasst
připamatkach swatych a swětich činiti to k po
ctě gich kteraž naboha slusie a berant a. a k
dogiti marného naboženstwie a mylně nadě
ge wegměno gich a nekrystowo to činitece.

Tot gsau layna swatkuo těch kteraž pan
chce w křdnaviti natwarz wssěch těch genz
tim vmyslem swětie. yakož zwlasst přiswat
cych swatych to čynie. rano modloslawie.
a marného naboženstwie popuosobie. a po
tom hrziechy a marnosti plodie. a dělati ne
chtie dle cychowaneho a porusseneho swědo
mie Wleťe. aby nemstili to ti swatij nagichz
by dni to dielo dělano bylo Aby dosli vča
stnosti zasluh gich napotupu křsta pmluwo
y orodowanie nemagiec dosti nakrystu pro
tož se gim poswēcugie. zaslibugij. oddawagij
postie. modle. almužny dawagie. wzywagie
přisahagie. slawie. mše k nim obracugie. pro
ně nalidi dělne blaznivé hoilee moř gim boz
skau připisugietz. wssěchny přibody nadielo
nadny gich připisugie. lagie. zlořečie. mstie a
ruslie přikázanie božie Protož přitěch swat
ciech swatych weliká vzkost wernym gest.

neb tím vmyslem slidem nelze jim proswědo-
mie božie činiti. ale často mussegij y zahalet
ač k tomu wuole y vmysla nemagij.

To až potud bud orozdiele swatku
y ozprawe přiswěcent gich tau přičinau aby
vřazano bylo. že wotom yako y w ginem an
tyřtysta nenasledugem. ani lidstych wstawe
nij proti božim přikazanim. ani břemen těch
neb ginych newozřladame proti břemenu pa-
ně. yakož vřazano:

A z toho zewššeho zaodpowěd dostatečnu
muož dano byti. Gedno že někteřeré winni
me z řuše a zneplne wiery. Proč to činime. to
ho duowody prawymi dowodieme. A zase
proti těm genž nas winnie zřkutkuow wiery.
počet wotom dawame. že prawee a cele wiery
nasledugeme podle pišem swatych.

A že proti nam strany te psanie odporna.
neprawa a řiwa gřau. Z toho to y gine
muož prawě řeznano byti. A že gřime
z vmysla naněktera piřina nyněřřich neplne
wieri neodpowidali. ale řčasu tomuto zach-
wali. abychom dosti vřinili. A wřsem aby
řnamo bylo Imprimowati dali

A poginych powřřech duowodiech y to

pridarwane. žečenie cele aprawe gest wssedh
clanku ow wiery obecne křestianske w sprawe
dlivosti zwiery w odpusttēni hriechu a po
smrti y w den wzkrisseni wzivotu slawy

At dyz toto slovo gest z drawe bez trestani
w celosti a w waznosti bez pridani a w gima
ni. gest slovo čtenie. po k oge. smitēnie a spase
nie) A pritom znamo vcinēto. že nenie za
dne slovo wiery z drawe samo w sobe w clank
tu w kteremz koli znamenano bezgynych.

) Take w edome. že nenie zadne slovo wiery
w zadnem clanku bez sprawedliwosti zwiery
Jako w przikladu w tom slowu wiery prw
nim. w eriti w gednoho boha w bozstwī gedi
nem. i. c. Slozena gest sprawedliwost w po
znani: Jak oz die. Poznati te dok onala gest
sprawedliwost Tez w milowani z celeho sed
ce z cele dusse. zewssie myslī mocy ysyly w dou
ffani w po k lone w pocte a w sluzbe. i. c.

W wiere trogice swate. zalezi sprawedliwost.
nayprw w wiere w boha otce w skutku stwo re
ni powolma dluzna w newinnosti w swatto
sti a w prawde. odniez zawedeno lidske po k o
lenie y od ow o ce sprawedliwosti milosti y sla
wy W wiere w křista ge zisse slozena spra
wedliwost w skutku y ako w wy k aupeni w do

2. B. C. 146. 90. 91
sti učiněni w zaslaužení wssie milosti a prau
dy. a priprauweni k wěčnému spasení zde w o
beti gednau obětowane sníž bralse do swaty
ně swatých k službě stanu neruku wdelane. ič

W wiere w ducha swateho zaleži sprawe
dlivost w skutku spasenie w darzich podsta
tých w duchu člověci danych k obživěni k o
bnowěni a k oprawěni y w swědomi y w na
degi. w wssie mocy známosti hođnosti k wě
nemu žiwosti.

Strany wiery o cietk w
swate. zaleži sprawedlivost žiwěry ž milosti
w křistu křže ducha swateho dary a milosti
služebne dane w službach w služebnostech y w
lidu

Strany wiery obcowani swatých
zaleži sprawedlivost ž wiery žiženeho spase
nie w službach y w opožiwani.

A wote w
wssie cele wiere složena w obcowani gegien
sprawedlivost ž wiery božie a praua w od
puštění wssich hřechnow počna odnawěet
ěiho donaymensiho. y wssich neprawosti ž
blazenie. milost milowanie a laska božie. a ž
nawracenie žiwota wěčne slawy

To a
gine sworchu obšitně prokazano k celoſti a pl
nosti wiery. ič.

Druhe je ta řeč.
Duch mi žgerowě die. wěde se proti nam scet
ně a neprawě y nepriležele. proti nemu ž doſto

tečna odpověď dana k'de a yať se plni A do
sti se y tomu činie což apóstol wte řeči pisse a
okom. braniece se wdarwati. A yať oženitbě
kněžské opořmich opořtech ořwatciech smy
Slime. nato wšse psaním se došti činie:

in Spuosobiz to psanie buoh otez wkrystu
skrze ducha swateho kecti at chwale swee. a
dayz ge wernym wnilosti čisti neb slysseti a
Tr. rozeznati prawě bez vchyleni odprawdy me
P. 113 zynami a odpuorcemi nassymi. A gún rač
Dati oči y wšsi opravene widěti y slysseti přwe
h a pořanie zkrwod činiti k spasení swemu Amē

Dokonan y wrytistěn. Leta Paně. M.

CCCC. wšobotu powšsech

alt. dion swatych wmladě bole
zal lingi slawi nadgizern
an dion nahore kar
meli:

Boleslaw *Lenis*

Boleslaw *Lenis*

Boleslaw *Lenis* **Girik Hstysa**

Boleslaw *Lenis*

Boleslaw *Lenis*
Boleslaw *Lenis*
Boleslaw *Lenis*

43 729